

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Υπηρεσία Συντονισμού

Γραφείο Νομικών & Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Ταχ. Δ/ση: Μεσογείων 119

Ταχ. Κώδικας: 11526 Αθήνα

Πληροφορίες: Κ.Παπαπετροπούλου

Τηλέφωνο: 21315.13.354

E-mail: vouli2@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων

ΚΟΙΝ.:

1. Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο
2. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΘΕΜΑ: «Απάντηση σε Ερώτηση

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. πρωτ. 66/8.10.2024 Ερώτηση

Σε απάντηση της σχετικής **Ερώτησης** που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο, σας γνωστοποιούμε ότι με στόχο την προστασία της αγροτικής γης υψηλής παραγωγικότητας από την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, η Πολιτεία, με το άρθρο 36 του ν. 5087/2024 «Ενίσχυση της πρότυπης κτηνοτροφίας, ρυθμίσεις για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, διατάξεις για τη φυτοϋγεία, τα βιοκτόνα προϊόντα και την ποιότητα τροφίμων, διατάξεις για την τόνωση της αγροτικής ανάπτυξης και άλλες επείγουσες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 25), με το οποίο τροποποιήθηκε η παρ. 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200), έχει εισάγει ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για τη ρύθμιση των ζητημάτων εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών σε γη υψηλής παραγωγικότητας το οποίο προβλέπει ότι για την εγκατάσταση Φ/Β σταθμών εγκατεστημένης ισχύος μικρότερης ή ίσης του ενός μεγαβάτ (1 MW) θα απαιτείται η άσκηση καλλιεργητικής δραστηριότητας. Τα είδη και οι καλλιέργειες των φυτών όπως και οι συνθήκες της καλλιέργειάς τους, θα καθοριστούν με ειδική μελέτη που θα εκπονηθεί με πρωτοβουλία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Κατόπιν διενέργειας της ως άνω μελέτης, με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, θα καθοριστούν οι κατηγορίες των αιτούντων, καθώς και οι προϋποθέσεις και διαδικασίες και τυχόν άλλες λεπτομέρειες για την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών σταθμών και την άσκηση της καλλιεργητικής δραστηριότητας.

Η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία συνδυάζεται και με την υπ' αριθμ. 16989 μεταρρύθμιση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με τίτλο: «Βελτιστοποίηση της χρήσης του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου για την ανάπτυξη των ΑΠΕ και της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας», η οποία προβλέπει ένα ολιστικό πλαίσιο πολιτικής για τη διπλή χρήση της γης για τη γεωργία και την ηλεκτροπαραγωγή από ηλιακά φωτοβολταϊκά συστήματα, με στόχο την προώθηση της εγκατάστασης αγροφωτοβολταϊκών συστημάτων. Το συγκεκριμένο πλαίσιο πολιτικής θα προσδιορίσει τις κατάλληλες τοποθεσίες για την υλοποίηση αγροφωτοβολταϊκών συστημάτων, τις ειδικές δράσεις για την προώθηση των αγροφωτοβολταϊκών και τους κανόνες που αφορούν τη διπλή χρήση της γης και την υλοποίηση έργων στον τομέα των αγροφωτοβολταϊκών συστημάτων. Ως χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του πλαισίου ορίζεται το 4ο τρίμηνο 2024.

Περαιτέρω σημειώνουμε ότι τα ζητήματα που αφορούν στις συνέπειες από την εγκατάσταση σταθμών ΑΠΕ στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον εξετάζονται για το κάθε έργο ξεχωριστά στο στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησής του, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν. 4014/2011 (Α' 209), ο οποίος διέπει την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων. Σημειώνουμε ότι όλες οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, μετά την εξέταση τους ως προς την πληρότητά τους, διαβιβάζονται για δημοσιοποίηση (διενέργεια δημόσιας διαβούλευσης και ενημέρωσης του ενδιαφερόμενου κοινού) στα κατά τόπους αρμόδια Περιφερειακά Συμβούλια. Όλα τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης και των γνωμοδοτήσεων των συναρμόδιων

Υπηρεσιών και Φορέων αξιολογούνται και λαμβάνονται υπόψη, με την έκδοση είτε αρνητικής είτε θετικής απόφασης για το έργο ή τη δραστηριότητα με την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και προϋποθέσεων.

Επιπρόσθετα, θέτουμε υπόψιν σας ότι το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο (Ε.Χ.Π.) για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας θέτει κανόνες και κριτήρια χωροθέτησης, τόσο των αιολικών εγκαταστάσεων όσο και των συνοδών έργων τους (δίκτυα πρόσβασης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας). Σημειώνουμε ότι κατά την παρούσα χρονική περίοδο προωθείται από το ΥΠΕΝ, με τη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, η αξιολόγηση και αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου (Ε.Χ.Π.) για τις Α.Π.Ε., όπου έχουν συμπεριληφθεί περαιτέρω κανόνες και προϋποθέσεις για την εγκατάσταση σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Η πρόταση αξιολόγησης/αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. θα υποβληθεί σε Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και θα εγκριθεί μαζί με την οικεία Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.), με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών. Κατά την διαδικασία περιβαλλοντικής έγκρισης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε., προβλέπεται δημόσια διαβούλευση με υπηρεσίες, φορείς και το κοινό, και η διατύπωση γνώμης του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όπως αυτή εκάστοτε ισχύει. Το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα προγραμματίζεται η δημόσια διαβούλευση της πρότασης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. και της Σ.Μ.Π.Ε. αυτού.

Επιπλέον, σας ενημερώνουμε ότι, με την ολοκλήρωση του προγράμματος πολεοδομικής μεταρρύθμισης «Κωνσταντίνος Δοξιάδης» και την έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων έγκρισης των μελετών Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Τ.Π.Σ.) καθώς και Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Ε.Π.Σ.) (πρώτου επιπέδου πολεοδομικού σχεδιασμού), θα θεσμοθετηθούν Περιοχές Προστασίας (Π.Ε.Π.) και Περιοχές με Ειδικό νομικό Καθεστώς (Π.Ε.Κ.), στις οποίες μεταξύ άλλων θα συμπεριλαμβάνονται και οι περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί με διοικητική πράξη ως περιοχές αγροτικής ή γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.

Τέλος, σας γνωστοποιούμε ότι η εθνική αντιπροσωπεία ενημερώθηκε αναλυτικά επί του θέματος στις 24/4/2024 κατά τη συζήτηση στη Βουλή της υπ' αριθμ. 998/2024 σχετικής Επίκαιρης Ερώτησης. Παραθέτουμε αποσπάσματα από τα Πρακτικά:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΔΟΥΚΟΥ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): «Το πρώτο που θα ήθελα να πω, βέβαια, για να ξεκαθαρίσουμε κάποια πράγματα για να μην υπάρχουν παρανοήσεις, είναι ότι η ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας είναι σίγουρα μια στρατηγική επιλογή της χώρας και το αντιλαμβάνεστε και εσείς ότι είναι μια επιλογή που υπηρετεί τους στόχους που έχουμε θέσει ως Ελλάδα για την ενεργειακή μας αυτονομία, για να μπορέσουμε να μειώσουμε το ενεργειακό μας κόστος, για να πετύχουμε την κλιματική ουδετερότητα. Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι η ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας θα επιτρέψουμε να γίνεται με έναν τρόπο ασύδοτο. Και αν μη τι άλλο, νομίζω ότι στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχουμε αποδείξει ότι αυτές τις πολιτικές που σχεδιάζουμε και υλοποιούμε θέλουμε να τις κάνουμε μέσα από μια προσεκτική μελέτη και προετοιμασία.

[..]Θέλουμε η ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας να γίνεται λελογισμένα και να γίνεται με μια πλήρη ανάλυση αυτού που λέμε «cost-benefit», το κόστος και το όφελος, σε μια περιοχή. Αυτό είναι μη αμφισβητήσιμο για εμάς. Θα μου επιτρέψετε να πω ότι είναι και προαπαιτούμενο κάθε δράσης μας. Και είναι προφανές ότι δεν θα επιτρέψουμε αυτός ο δυναμικός, υποσχόμενος κλάδος των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, των «πράσινων» επενδύσεων, να γίνεται πεδίο για ανορθολογικές καταστάσεις. Τι εννοώ με αυτό; Να λέμε δηλαδή ότι όλοι οι αμπελώνες ή όλοι οι οικισμοί θα γεμίσουν από φωτοβολταϊκά πάρκα. Αυτό είναι μία ανορθολογική κατάσταση.

Έχουμε φροντίσει να έχουμε ένα θεσμικό πλαίσιο, το οποίο θέτει ισχυρές δικλίδες ασφαλείας, έτσι ώστε το αποτέλεσμα να μπορεί να είναι ζυγισμένο και προς το περιβάλλον αλλά και προς όλους τους παραγωγικούς τομείς και βεβαίως, να σέβεται τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Βλέπει κανείς τις αιτήσεις που κατατίθενται στην πρώτη αδειοδοτική Αρχή, τη ΡΑΕ και έχει την εντύπωση κοιτάζοντας εκεί τις αιτήσεις πάνω σε έναν χάρτη ότι όλη η Ελλάδα θα γεμίσει με φωτοβολταϊκά. Και αυτή είναι μία στρέβλωση, γιατί πάσχει ο χρονισμός εφαρμογής των διαφόρων σταδίων ελέγχου. Το στάδιο της έκδοσης άδειας σκοπιμότητας, που είναι η πρώτη αίτηση, η πρώτη άδεια που λαμβάνει κανείς από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, προηγείται ουσιαστικά του περιβαλλοντικού ελέγχου, προηγείται του χωροταξικού ελέγχου, προηγείται της έγκρισης δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου, με αποτέλεσμα να εκδίδεται αυτή η πρώτη άδεια χωρίς να γίνεται αυτός ο ενδελεχής έλεγχος. Αυτό είναι, λοιπόν, που εξετάζεται στα επόμενα στάδια και βεβαίως, εκεί λαμβάνονται υπ' όψιν και κατά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων αλλά και των υπόλοιπων αδειών και η άποψη της τοπικής κοινωνίας, που είναι πολύ σημαντική και των φορέων και των υπηρεσιών και γίνεται μία

στάθμιση και αξιολόγηση όλων των παραμέτρων. Πάντως, αυτό που θέλω να σας διαβεβαιώσω είναι ότι ούτε θα επιτρέψουμε ούτε και θα ανεχθούμε να κατακλυζόμαστε από ΑΠΕ, χωρίς να υπάρχει μια ισόρροπη ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις παραγωγικές δραστηριότητες σε μια περιοχή και τον σεβασμό στο περιβάλλον.

Εγώ, όπως σας είπα στην πρωτολογία μου, σχετική –νομίζω– ανησυχία δημιουργείται κυρίως σε όσους δεν είναι εξοικειωμένοι με την αδειοδοτική διαδικασία των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και τα αλληπάλληλα στάδια ελέγχου που αυτή επιβάλλει. Αναφέρατε ότι έλαβαν περιβαλλοντικούς όρους. Και ξέρετε πόση διαδικασία έχουν ακόμη μπροστά τους για να φτάσουν στο σημείο να αρχίσουν να χτίζουν ένα πάρκο;

Είμαστε στα μισά μιας διαδρομής. Γι' αυτό και αρκετές φορές είναι γεγονός ότι έχουμε κληθεί να απαντήσουμε σε ανησυχίες τοπικών κοινωνιών και φορέων, που, όμως, μερικές φορές η πραγματικότητα στο τέλος διαψεύδει, γιατί αποδεικνύεται ότι τηρούνται οι όροι, τηρούνται δικλίδες ασφαλείας και είναι και ισχυρές.

Και έρχομαι τώρα από το ειδικό στο γενικό καλό, από αυτήν την *ad hoc* διαδικασία ελέγχου που γίνεται για κάθε επιμέρους έργο στη γενική οριζόντια πρόβλεψη για το πού μπορούμε να εγκαταστήσουμε ΑΠΕ, με ποιους όρους και ποιους περιορισμούς. Κι εδώ επισημαίνω ότι σήμερα έχουμε ένα χωροταξικό των ΑΠΕ το οποίο ισχύει εδώ και δεκαπέντε χρόνια. Αυτή τη στιγμή επικαιροποιούμε το χωροταξικό. Πρόκειται για μία διαδικασία σύνθετη και απαιτητική, με πολλές παραμέτρους και σταθμίσεις. Πάντως, ολοκληρώνεται σύντομα από τον αρμόδιο Υφυπουργό και από την επισπεύδουσα Γενική Γραμματεία. Εκεί, λοιπόν, θα τεθούν οι κανόνες και τα κριτήρια χωροθέτησης των εγκαταστάσεων φωτοβολταϊκών σε όλη την επικράτεια και θα καταλήξει σε ένα ειδικό χωροταξικό, το οποίο ευχόμαστε να παραμείνει ισχυρό και έγκαιρο έγκυρο για άλλα δεκαπέντε χρόνια. Οπότε, σε αυτό το πλαίσιο αναθεώρησης του ειδικού χωροταξικού είναι που ερχόμαστε και αξιολογούμε, επίσης, νέες δικλίδες ασφαλείας και κανόνες, όπως είναι οι αποστάσεις, όπως το να λάβουμε υπόψη μας παραγωγικές δραστηριότητες, αλλά και την προστασία του περιβάλλοντος.

Εγώ, πάντως, θέλω να επαναλάβω εδώ σε όσους προσπαθούμε με τις πρωτοβουλίες μας, κι εμείς, αλλά κι εσείς βεβαίως στο πλαίσιο του περιβαλλοντικού ελέγχου να λάβουμε υπόψη μας τις τοπικές κοινωνίες, στους ενδιαφερόμενους, ότι ασφαλώς και θέλουμε να δούμε να αναπτύσσονται έργα ΑΠΕ στη χώρα. Είναι μια επιλογή που θα οδηγήσει σίγουρα στο τέλος, γιατί ρωτήσατε για το χαμηλότερο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας και για ενεργειακή αυτονομία. Όμως, δεν θα επιτρέψουμε αυτά τα έργα να γίνουν άναρχα και χωρίς τους σωστούς κανόνες».

Τέλος, σας γνωστοποιούμε ότι για το ζήτημα της εκμετάλλευσης της αγροτικής γης έχει τοποθετηθεί και ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης κατά τη συζήτηση, στις 4/9/2024, στη Βουλή, της Επίκαιρης Ερώτησης 1337. Παραθέτουμε αποσπάσματα από τα Πρακτικά:

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): «Εγώ θα ξεκινήσω με ένα νούμερο [...]. Το νούμερο είναι η γη που καλλιεργείται στην Ελλάδα στις δύο απογραφές, στοιχεία για το 2009 και το 2020. Λοιπόν, είχαμε 34,8 εκατομμύρια στρέμματα το 2009, με βάση τη Στατιστική Υπηρεσία [...] και πέρασε το 2020 στα 28,1. Χάσαμε δηλαδή 6 εκατομμύρια στρέμματα περίπου καλλιεργήσιμης γης. Έπαψε να καλλιεργείται η γη. Η γη είναι εκεί, απλώς δεν καλλιεργείται. Έξι εκατομμύρια.

Ξέρετε πόσο κάνει ένα μεγαβάτ περίπου το στρέμμα; Ένα μεγαβάτ κάνει περίπου 10 στρέμματα. Αυτήν τη στιγμή όλα όσα έχουν πάρει όρους σύνδεσης σε όλη την Ελλάδα, όλα παντού, είναι 120.000 στρέμματα. Στα επόμενα δέκα χρόνια, δέκα πέντε, ακόμη και με την πιο ακραία εκδοχή, δεν τα ξεπεράσουμε συνολικά σε φωτοβολταϊκά, σε κάθε είδους γη, τα 400 χιλιάδες στρέμματα. Έξι εκατομμύρια στρέμματα έχουν εγκαταλειφθεί στην περίοδο αυτή ή κατά το ήμισυ της οποίας κυβερνούσατε. Έξι εκατομμύρια.

Συνεπώς, υπάρχει πραγματική σύγκρουση; Το πρόβλημα της γεωργίας είναι έλλειψη καλλιεργήσιμης γης ή θέματα κόστους-ενέργειας για παράδειγμα; Εμείς φέραμε το ΓΑΙΑ αξιοποιώντας τα φωτοβολταϊκά και πέρασαμε όλους τους αγρότες στα 9 σεντς. Και τώρα που υπάρχουν αυξημένες τιμές, όλοι οι αγρότες –γιατί τους πέρασαμε με ειδική νομοθετική ρύθμιση– είναι στα 9 με 11 σεντς, ανάλογα με το αν έχουν χρέη ή όχι, και όλες οι αγροτικές συνδέσεις και όλοι οι ΤΟΕΠ χάρη στα φωτοβολταϊκά.

Νομίζετε ότι το πρόβλημα της γεωργίας είναι η έλλειψη γης; Το πρόβλημα της γεωργίας είναι η έλλειψη ανθρώπων και στοιχεία κόστους. Είναι τελείως διαφορετικό και το ξέρετε πολύ καλά, γιατί είστε από γεωργική περιοχή. Δεν είναι η γη που μας λείπει. Συνεπώς, μπορούμε με λογική -και θα σας πω στη δευτερολογία πώς εξασφαλίζεται αυτή η λογική- να προωθήσουμε και τα δύο πράγματα χωρίς ιδιαίτερο πρόβλημα».

Η Υφυπουργός

Αλεξάνδρα Σδούκου